

SPOROČILO ZA JAVNOST

Podpisana konzorcijska pogodba za vzpostavitev ekosistema vodika iz nizkoogljičnih virov

Ljubljana, 15. marec 2024 – Danes je osemnajst podjetij, organizacij in občin podpisalo konzorcijsko pogodbo za vzpostavitev ekosistema vodika iz nizkoogljičnih virov. Njihova prizadevanja na področju medsektorskega povezovanja pri vzpostavljanju vrednostne verige vodika iz nizkoogljičnih virov v Sloveniji so podprla tudi Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

V Sloveniji na lokalni in državni ravni potekajo številne aktivnosti, usmerjene k doseganju ciljev zelenega energetskega prehoda in zagotavljanja nizkoogljične prihodnosti. Kot potencialno osrednji medij za pretvorbo in shranjevanje energije iz nizkoogljičnih virov, ki se nato lahko uporabi v energetiki, transportu ali industriji, se vse bolj izpostavlja vodik. Da bi pospešili uvedbo vodika kot trajnostnega goriva prihodnosti, so Slovensko-japonski poslovni svet, Inženirska akademija Slovenije in ELES sestavili konzorcij deležnikov s podobnimi interesi in načrti.

Danes je tako osemnajst podjetij, občin in organizacij slavnostno podpisalo konzorcijsko pogodbo za vzpostavitev ekosistema vodika iz nizkoogljičnih virov, pri tem pa so jih podprli tudi Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Konzorcij je verjetno najmočnejši konzorcij, ki je bil do sedaj ustanovljen v Sloveniji, saj ima dostop do več kot 6.500 strokovnjakov iz različnih področij in desetletja izkušenj industrijskega inženiringa.

Direktor družbe ELES mag. Aleksander Mervar je v uvodnem nagovoru povedal, da je minilo leto in pol, odkar je takratnemu predsedniku agencije NEDO izrazil namero, da bi v Sloveniji sestavili konzorcij za vodikove tehnologije, s katerim bi poiskali japonskega partnerja, ki bi lahko kandidiral za nepovratna sredstva agencije NEDO. Dodal je, da je dobil spodbuden odgovor, vendar jasno sporočilo, da je vse odvisno od nas. »Moja ideja po obisku Tokia novembra 2022 je temeljila na aktivnostih, sestavljenih iz več korakov. Najprej sestaviti močan slovenski konzorcij, ki bi bil partner potencialnemu japonskemu partnerju, ki kandidira na razpisu NEDO. Sledi podpis sporazuma med konzorcijem in japonskim partnerjem. Zaključni korak pa je implementacija enega ali več demonstracijskih projektov. Z današnjim dnem je vmesni korak, ki se je pričel lanskega junija, s podpisom konzorcijske pogodbe končan«, je zaključil Mervar.

Promocijo vodikovih tehnologij in vključevanje vodika v prihodnji energetske sistem seveda podpira tudi država. Zato so udeležence dogodka nagovorili **Tanja Fajon**, podpredsednica Vlade in ministrica za zunanje in evropske zadeve, **mag. Bojan Kumer**, minister za okolje, podnebje in energijo, **Matjaž Han**, minister za gospodarstvo, turizem in šport ter **dr. Igor Papič**, minister za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Vsak iz svoje perspektive so poudarili pomen vodika kot vektorja, ki ga potrebujemo, da bomo lahko izkoristili viške elektrike iz razpršenih obnovljivih virov energije in okrepili čezsektorsko sodelovanje ter zagotovili uspešen zeleni prehod in izpolnjevanje zavez o zniževanju emisij toplogrednih plinov.

Ministrica Fajon je pozdravila ustanovitev konzorcija za proizvodnjo in uporabo zelenega vodika ter vedno tesnejše povezovanje med Slovenijo in Japonsko, kar kaže dejstvo, da so japonska podjetja trenutno največji azijski vlagatelj v Sloveniji: "Vemo, da tovrstni skupni projekti presega le gospodarski interes. Spodbujajo nove povezave na mnogo področjih in iščejo rešitve za naše skupne izzive ter poglobljanje zaupanja med državama. Slovenijo in Japonsko vodi partnerstvo na gospodarskem

področju, a tudi pri številnih globalnih vprašanjih in v organizacijah, kot je na primer sodelovanje v Varnostnem svetu OZN v tem letu, kjer sta obe državi trenutno nestalni članici."

Minister Kumer je poudaril veliko vlogo vodika v prihodnjih desetletjih, predvsem pri razogljičenju gospodarstva. Pri tem je izpostavil čezmejni projekt Severnojadranske vodikove doline, ki lahko pomembno prispeva k razvoju vodikove industrije. »Nove tehnologije, zlasti tiste povezane z vodikom, so ključen gradnik za učinkovit boj proti podnebnim spremembam,« je še dodal.

Minister Han je ob tej priložnosti poudaril pomen energetske neodvisnosti tako Evropske unije kot Slovenije: »Če kdaj, potem sedaj Evropska unija potrebuje močno industrijo. A da bo ta lahko delovala potrebujemo tudi zanesljive in zadostne vire energije. Energetska neodvisnost je še toliko bolj pomembna v času geopolitičnih nestabilnosti. Obenem pa moramo zaradi tega našega planeta razmišljati v smeri čimbolj zelene energije. In prav vodik je eden od ključnih elementov pri prehodu na čistejšo in bolj trajnostne energetske vire, tako v energetske intenzivni industriji, kot v prometu.«

Minister Papič je izpostavil, da je idejo o novem projektu na področju vodikovih tehnologij podprla tudi Evropska komisija in združenje Hydrogen Europe, želja Slovenije pa je, da bi pri projektu sodelovali tudi partnerji z Japonske. »Vodikove tehnologije so zagotovo alternativa za mobilnost, industrijsko uporabo in za sezonske hranilnike energije, zato na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije podpiramo projekte, partnerstva in iniciative na tem področju,« pravi minister Papič.

Konzorcij lahko vzpostavljanje vodikovega ekosistema podpre z zagotavljanjem infrastrukture za demonstracijske projekte, elektroenergetskega omrežja za prenos in distribucijo nizkoogljične energije, prenosnega in distribucijskega plinskega omrežja za mešanje vodika z zemeljskim plinom, sistemov za proizvodnjo in shranjevanje električne energije, uporabnikov vodika in drugih ključnih virov. Vendar pa nima partnerja s proizvodnimi zmogljivostmi vodikove opreme in s tehničnim strokovnim znanjem, ki bi lahko pomagal, da bi vodikov ekosistem postal resničnost. Zato konzorcij na tem področju prepoznava priložnost za nadaljevanje odličnega sodelovanja med slovenskimi in tujimi partnerji ter za razvoj mednarodnih projektov na področju vodikovih tehnologij, ki lahko po uspešni implementaciji v Sloveniji služijo kot model za države članice Evropske unije in druge države po svetu.

Konzorcij za vzpostavitev ekosistema vodika iz nizkoogljičnih virov

Člani:

ELES, HSE, Skupina GEN, Elektro Gorenjska, Elektro Ljubljana, Plinovodi, PETROL, Energetika Ljubljana, Talum, Skupina Slovenske železnice, TPV Automotive, SOLVERA LYNX, BTC, Mestna občina Ljubljana, Mestna občina Kranj, Občina Ajdovščina, Slovensko japonski poslovni svet, Inženirska Akademija Slovenije

Institucionalna podpora:

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije

Prepoznane priložnosti:

- uvedba mestnih avtobusov s pogonom na vodik,
- uvedba komunalnih vozil s pogonom na vodik,
- postavitve vodikovih polnilnic na strateških lokacijah za logistiko in drug komercialni transport,
- gradnja elektrolizerjev različnih zmogljivosti s priklopom na prenosno ali distribucijsko električno omrežje,
- gradnja postrojev za vmešavanje vodika k zemeljskemu plinu v obstoječem plinovodnem omrežju,
- postavitve hranilnikov vodika ali mešanice vodika in zemeljskega plina,
- nadgradnja ali predelava obstoječih plinskih turbin na mešanico goriva, ki vsebuje vodik,
- namestitve plinskih turbin na vodik (hydrogen-ready) za kombinirano proizvodnjo toplote in električne energije,
- uporaba mešanice vodika in zemeljskega plina kot nizkoogljičnega goriva za daljinsko ogrevanje,
- uporaba nizkoogljičnega vodika v industrijskih procesih,
- uporaba nizkoogljičnega vodika v letalskem prometu,
- razvoj domačega trga nizkoogljičnega vodika in drugo.